

Onderwerp

Bevoegdheden Oostvaardersplassen in relatie tot decentralisatie natuurbeleid

Registratienummer

1557489

Datum

19 november 2013

Auteur

I.J. Zwart

Afdeling/Bureau

RM

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Gijsberts, A.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Doel van deze mededeling:

In het kader van de begrotingsbehandeling heb ik u toegezegd per mededeling terug te komen op de verantwoordelijkheden die de provincie krijgt voor de Oostvaardersplassen, en daarbij ook de relatie te leggen met het natuurpact en de daaruit volgende decentralisatie.

Toezegging/motie/amendement:

Toezegging 176, 178

Inleiding:

Per 1-1-2014 wordt op basis van het Natuurpact het natuurbeleid naar de provincie gedecentraliseerd. Uw Staten hebben gevraagd in hoeverre deze decentralisatie zal leiden tot nieuwe verantwoordelijkheden voor de Oostvaardersplassen.

Mededeling:

Met de decentralisatie van het natuurbeleid gaan vanaf 1 januari 2014 meerdere taken van het Rijk naar de provincie over, waardoor de regierol ten aanzien van het natuurbeleid nadrukkelijk bij de provincie ligt. Tegelijkertijd blijft het Rijk eindverantwoordelijk voor met name de internationale natuurdoelen. Het natuurpact is een bestuurlijke afspraak. Sommige van die afspraken betreffen taken die bij wet zijn vastgelegd. Om die te formaliseren dient ook de wet aangepast te zijn. Pas dan is de overdracht van bevoegdheden juridisch compleet. In het dossier Oostvaardersplassen gaat het om aanpassingen van de Natuurbeschermingswet. Deze aanpassingen worden onderdeel van de nieuwe "wet natuur". In deze wet zal vastgelegd worden, conform het decentralisatieakkoord natuur, dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk worden voor het opstellen en vaststellen van het Natura 2000-beheerplan van Natura 2000-gebieden op land. Deze wet zal op zijn vroegst op 1 januari 2015 van kracht zijn, terwijl het beheerplanproces door het Ministerie van EZ in 2014 richting een afronding gebracht wordt.

Voor de Oostvaardersplassen is er sprake van een combinatie van wettelijk vastgelegde taken en verantwoordelijkheden, internationale doelstellingen en provinciale uitvoering en aansturing. Vanuit deze complexe situatie heeft de Staatssecretaris aangegeven aparte afspraken met provincie Flevoland te willen maken over de exacte verantwoordelijkheidsverdeling en de momenten waarop die worden overgedragen. Dit overleg is tot de dag van vandaag gaande. Hierna geef ik u de laatste informatie over de bevoegdheidsverdeling ten aanzien van de verschillende onderwerpen die in de Oostvaardersplassen spelen.

Natura 2000

De aanwijzing als Natura 2000-gebied en het vaststellen van de doelen is en blijft een bevoegdheid van de minister. Deze zijn voor de Oostvaardersplassen sinds december 2009 definitief geregeld.

Op dit moment bestaat de provinciale bevoegdheid uit de Natura 2000-vergunningverlening voor activiteiten binnen het gebied en voor activiteiten die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of een negatief verstorend effect *kunnen* hebben op de Natura 2000-doelstellingen van de Oostvaardersplassen.

Mededeling Commissie Ter kennisname

Bladnummer

2

Documentnummer

1557489

Deze doelstellingen, die door het Rijk via het aanwijzingsbesluit zijn vastgesteld, betreffen harde Europese verplichtingen.

De verantwoordelijkheid voor het opstellen en vaststellen van het beheerplan is in de Natuurbeschermingswet vastgelegd en ligt op dit moment nog bij het ministerie. Gezien de eindverantwoordelijkheid van het Rijk voor internationale doelen en de wettelijke bevoegdheid heb ik voor de Oostvaardersplassen afgesproken dat het beheerplan 2014-2020 onder verantwoordelijkheid van de minister wordt opgesteld en met instemming van de provincie vastgesteld. Het streven is om dit proces in 2014 af te ronden. Tegelijk zal de provincie aan de slag gaan met de uitwerkingsplannen, die door Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. Na vaststelling van het beheerplan zal de verantwoordelijkheid ten aanzien van de uitvoering van het beheerplan over gaan naar Gedeputeerde Staten. Als de "wet natuur" van kracht wordt, dan is deze verantwoordelijkheid ook juridisch geformaliseerd. Het ministerie blijft dan op hoofdlijnen verantwoordelijk voor de eerste generatie van het beheerplan (periode van zes jaar).

De financiering van het uitvoeren van de Natura 2000-beheerplanmaatregelen is al gedecentraliseerd naar de provincie. De middelen hiervoor ontvangen wij sinds 2012 en worden vanaf 2014 gekoppeld aan de decentralisatie-uitkering natuur. De bedragen zijn conform de afspraken van de commissie Jansen II. Voor de financiering van de beheerplanmaatregelen zal geen eigen provinciaal geld ingezet worden. De provincie stelt jaarlijks (startend vanaf 2014), in samenspraak met Staatsbosbeheer, een uitvoeringsprogramma op, inclusief financieringsparagraaf. Dit programma wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Dagelijks beheer

Het dagelijks beheer van de Oostvaardersplassen wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer. Sinds 1999 heeft Staatsbosbeheer drie keer op rij van de Raad van Europa het diploma voor excellent natuurbeheer toegekend gekregen. Staatsbosbeheer zal de komende periode de Toekomstagenda beheer Oostvaardersplassen 2015-2020 opstellen.

Voor de financiering van het dagelijks beheer komt Staatsbosbeheer vanaf 2014, net als Natuurmonumenten en het Flevo-landschap, in aanmerking voor subsidie vanuit de provincie via de Subsidie Verordening Natuur en Landschap (SVNL). De voorwaarden voor het verstrekken van de subsidie zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan Flevoland. Het budget hiervoor is onderdeel van de decentralisatie-uitkering natuur die de provincie per 1-1-2014 van het Rijk ontvangt. De tarieven voor SVNL-beheer zijn landelijk uniform vastgesteld per beheercategorie inclusief toestemming van de EU.

Grote grazers beheer

De grote grazers zijn onderdeel van het dagelijks beheer. Het thema van het beheer van deze dieren is juridisch ingewikkeld omdat het enerzijds edelherten, anderszijds runderen en paarden betreft. Van deze soorten is alleen het edelhert beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij de vraag welke zorg de dieren zouden moeten krijgen, gaat het niet zozeer over natuurbeheer als over dierenwelzijn. Op de beheerder rust een zorgplicht op basis van artikel 2 van de Flora- en faunawet maar ook op basis van de wet dieren (voorheen artikel 36 Gwvd). De discussie over het dierenwelzijn ligt in formeel juridische zin niet op het bordje van de provincie. Het betreft op dit moment een zaak tussen Staatsbosbeheer en de Minister van Economische Zaken.

Vanwege de maatschappelijke commotie over het welzijn van de grote grazers is in het verleden door de minister op het grote grazers beheer gestuurd. Dit is gebeurd via de *International Commission on Management of the Oostvaardersplassen* (ICMO) 1 en 2 adviezen en het instellen van een ministeriële adviescommissie, de Beheer Advies Commissie (BAC). In 2014 wordt het ICMO advies geëvalueerd en eind november 2014 zal de BAC opgeheven worden. De financiering van de extra beheermaatregelen die volgden uit de ICMO adviezen (zoals het vroegtijdig reactief beheer en de realisatie van beschutting) is geen onderdeel van het dagelijks beheer. Staatsbosbeheer ontvangt

**Mededeling Com-
missie
Ter kennisname**

Bladnummer

3

Documentnummer

1557489

hiervoor jaarlijks een financiële bijdrage vanuit het ministerie. Dit is geen structurele financiering vanuit het ministerie. Het is elk jaar incidenteel extra geld geweest van de directie Natuur en Biodiversiteit van het ministerie in het kader van de implementatie van het advies-Gabor.

Door de grotere betrokkenheid van de provincie bij de Oostvaardersplassen neemt de maatschappelijke en politieke betrokkenheid bij dit onderwerp binnen Flevoland uiteraard toe. Met het Ministerie van Economische Zaken is over dit thema een oriënterend overleg gevoerd.

Het vervolg

Wanneer het overleg over het Natura 2000-beheerplan met het ministerie van EZ is afgerond zullen de afspraken, voor zover die aanvullend zijn op het Natuurpact, worden vastgelegd en ter kennisname aan uw Staten toegezonden. Deze afspraken worden binnen de (financiële) kaderstelling van uw Staten gemaakt.

Indien het Rijk met een voorstel komt tot wijzigingen in (financiële) verantwoordelijkheden ten aanzien van de Grote grazers, zal ik u direct informeren en consulteren. Op dit moment is hiervan zowel in formele als juridische zin geen sprake.

Ter inzage in de leeskamer

Verdere informatie